

_____ hokimligi
maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi

_____ maktabgacha va
maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
___-umumiy o'rta ta'lim maktabi
to'garak rahbari

_____ning
20__-20__-o'quv yiliga 9-sinflar
iqtidorli o'quvchilar uchun

“Yosh iqtisodchi”

**TO'GARAK
HUJJATLARI**

To'garak a'zolari haqida ma'lumot

№	Familiya ismi va sharifi	Tug'ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to'liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							

16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

“TASDIQLAYMAN”

MMIBDO‘ _____

**20__-20__-o‘quv yilida iqtidorli o‘quvchilar uchun tuzilgan
“Yosh iqtisodchi” nomli to‘garagining
ISH REJASI**

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Tadbirkorlik	1		
2.	Tadbirkorlik biznes-g‘oya	1		
3.	Shirkat	1		
4.	Aksiyadorlik jamiyati	1		
5.	Fond bozori indeksleri	1		
6.	Firma tashkil qilish	1		
7.	Asosiy mablag‘	1		
8.	Firmaning sof foydasi	1		
9.	Iqtisodiy faoliyat tahlili	1		
10.	Foydaning real miqdori	1		
11.	Firmani boshqarish — menejment	1		
12.	Menejment	1		
13.	Marketing	1		
14.	Bozorda o‘rnashish bosqichi	1		
15.	PUSH marketing	1		
16.	Mamlakatimizda ekologik muammolar	1		
17.	Davlatning iqtisodiy vazifalari	1		
18.	Davlat budjeti	1		
19.	Bank tizimi	1		
20.	Davlatning iqtisodiyotdagi roli	1		
21.	Mol-mulk solig‘i	1		
22.	Soliq islohotlari	1		
23.	Asosiy makroiqtisodiy ko‘rsatkichlar	1		
24.	Yalpi milliy mahsulot	1		
25.	Milliy daromad	1		
26.	Iqtisodiy o‘shish va rivojlanish	1		
27.	Qishloq xo‘jaligi.	1		
28.	O‘zbekistonni innovatsion rivojlantirish strategiyasi	1		
29.	Inflatsiya oqibatlari	1		
30.	Davriy ishsizlik	1		
31.	Ishsizlik turlari	1		
32.	Xalqaro iqtisodiy munosabatlar	1		
33.	Jahon iqtisodiyoti muammolari	1		
34.	Jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi	1		

Sana: “ ” 20__-yil. Sinflar: _____ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Tadbirkorlik

Mashg‘ulotning maqsadi:

Ta‘limiy: o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, iqtisodiy tafakkurni o‘stirish, iqtisodiy madaniyatni shakllantirish va dunyoqarashini kengaytirish, mustaqil fikr yuritib, jonajon O‘zbekistonimizning aqlli, dono, bilimga chanqoq farzandi bo‘lib voyaga yetkazish.

Tarbiyaviy: o‘quvchilarga iqtisodiy tarbiya berish, Vatanimizga mehr-muhabbat hislarini shakllantirish, mustaqil fikrlashga o‘rgatish, nutq madaniyatini o‘stirish, o‘z-o‘zini boshqarishga yo‘naltirish, hozirjavoblik, topqirlik xususiyatlarini rivojlantirish.

Rivojlantiruvchi: O‘zbekiston Respublikasida olib borilayotgan islohatlar, mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning ustivor yo‘nalishlariga muvofiq to‘garak a‘zolarini sifatli o‘qitish va tarbiyalash, mustaqil fikrlashga qodir bo‘lgan, hozirgi zamon bozor sharoitlarida ishni izchil tashkil eta oladigan, yuqori malakali raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash.

O‘quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Kommunikativ kompetensiyasi:

- o‘zaro muloqotda muomala madaniyatiga amal qilish;
- jamoaviy hamkorlikda ishlay olish, o‘z pozitsiyasini himoya qila olish;
- iqtisodiy bilim asoslariga oid umum tomonidan qabul qilingan iqtisodiy atamalar mazmunini bilish;
- iqtisodiy ta‘limga oid formulalarni tushuntira olish.

O‘zini o‘zi rivojlantirish kompetensiyasi:

- halollik, to‘g‘rilik, tejamkorlik kabi sifatlarga ega bo‘lish;
- kognitivlik ko‘nikmalarini va hayotiy tajribani mustaqil ravishda muntazam oshirib borish;
- o‘z xatti-harakatini muqobil baholash va mustaqil iqtisodiy qaror qabul qila olish ko‘nikmalarini egallashni nazarda tuta olish.

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi, amaliy, nazariy, aralash, noan‘aviy, ananaviy.

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suhbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, guruhlarda ishlash, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishlash, “kim epchil-u, kim chaqqon”, “ko‘rsam tezroq o‘rganaman” shu kabi metodlar.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid rasm, ko‘rgazmalar va tarqatma materiallar, o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Tadbirkorlikdeganda kishilarning foyda olish maqsadida, tavakkalchilik asosida o‘z mablag‘lari, mulki, bilimi va imkoniyatlarini ishga solib, tovar ishlab chiqarish va xizmat ko‘rsatish faoliyati tushuniladi. Tadbirkorlik, boshqacha qilib aytganda, ishbilarmonlik yoki biznes deb ham yuritiladi. Bunday faoliyat bilan muvaffaqiyatli shug‘ullana oladigan insonlarni tadbirkorlik layoqati bor kishilar yoki tadbirkor, ishbilarmonyoki biznesmenlardeb atashadi. Tadbirkorlik bozor iqtisodiyotiga xos bo‘lgan faoliyatdir. Bozor iqtisodiyoti sharoitida odamlarning tadbirkorlik layoqati – tabiiy, kapital va mehnat omillari bilan bir qatorda ishlab chiqarishning asosiy omiliga aylanadi. Chunki ishlab chiqarishning xuddi shu omili qolgan uch omilni birlashtirish imkonini beradi. Tadbirkorlik jamiyat uchun kerak, chunki bu faoliyat natijasida yangi, qo‘shimcha ish joylari yaratiladi. Tadbirkorlik nafaqat iste‘molchilar uchun, balki davlat uchun ham zarur va foydali faoliyatdir. Davlat tadbirkorlikka keng yo‘l ochib berishi bilan aholini ishga joylash, keng iste‘mol tovarlari va xizmatlar bilan ta‘minlash vazifasini, ma‘lum ma‘noda, o‘zidan soqit qiladi. Shu bilan birga, tadbirkorlardan olinadigan soliqlar hisobiga davlat xazinasi boyiydi. Shu bois, davlat tadbirkorlikni har tomonlama qo‘llab-quvvatlaydi.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash

1. Rasmlardagi odamlar tadbirkorlikning qanday turlari bilan shug‘ullanadilar? Bu odamlarning qanday umumiy va o‘ziga xos fazilatlari bor deb o‘ylaysiz?

2. Siz tadbirkor kishilardan kimlarni bilasiz? Ular qanday faoliyat bilan shug‘ullanadilar? Ular qanday kishilar?

V. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a‘zolarini yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyga vazifani e‘lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

Maktab MMIBDO‘ _____ sana _____ 20__yil

Sana: “ ” 20__-yil. Sinflar: _____ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Tadbirkorlik biznes-g‘oya

Mashg‘ulotning maqsadi:

Ta‘limiy: o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, iqtisodiy tafakkurni o‘stirish, iqtisodiy madaniyatni shakllantirish va dunyoqarashini kengaytirish, mustaqil fikr yuritib, jonajon O‘zbekistonimizning aqlli, dono, bilimga chanqoq farzandi bo‘lib voyaga yetkazish.

Tarbiyaviy: o‘quvchilarga iqtisodiy tarbiya berish, Vatanimizga mehr-muhabbat hislarini shakllantirish, mustaqil fikrlashga o‘rgatish, nutq madaniyatini o‘stirish, o‘z-o‘zini boshqarishga yo‘naltirish, hozirjavoblik, topqirlik xususiyatlarini rivojlantirish.

Rivojlantiruvchi: O‘zbekiston Respublikasida olib borilayotgan islohatlar, mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning ustivor yo‘nalishlariga muvofiq to‘garak a‘zolarini sifatli o‘qitish va tarbiyalash, mustaqil fikrlashga qodir bo‘lgan, hozirgi zamon bozor sharoitlarida ishni izchil tashkil eta oladigan, yuqori malakali raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash.

O‘quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:

- mavjud axborot manbalaridan iqtisodiyotga oid ma‘lumotlarni topa olish;
- statistik ma‘lumotlar asosida iqtisodiy grafiklar, diagrammalar, jadvallar, chizmalarni tayyorlay olish;
- tovarning shtirx kodini o‘qiy olish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo‘lish hamda foydalanish kompetensiyasi:

- shaxsiy, oilaviy, kasbiy va iqtisodiy rejalar tuza olish;
- ijtimoiy va iqtisodiy munosabatlarda hisob-kitob bilan ish yuritish;
- iqtisodiy jadvallar, grafiklar, diagramma, chizma va modellarni o‘qiy olish.

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi, amaliy, nazariy, aralash, noan‘aviy, ananaviy.

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suhbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, guruhlarda ishlash, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishlash, “kim ephil-u, kim chaqqon”, “ko‘rsam tezroq o‘rganaman” shu kabi metodlar.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid rasm, ko‘rgazmalar va tarqatma materiallar, o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Tadbirkorlik biznes-g‘oyadan boshlanadi. Biznes g‘oyaning qanchalik to‘g‘ri tanlangani — biznes muvaffaqiyatining eng asosiy va boshlang‘ich omillaridan biri hisoblanadi. Lekin biznes-g‘oyaning o‘zi muvaffaqiyatli biznes uchun yetarli emas. Uning uchun aniq hisob-kitoblarga asoslangan reja tuzish kerak bo‘ladi. Biznes-reja— biznes-g‘oyani amalga oshirish maqsadida bajarish zarur bo‘lgan, o‘zaro muvofiqlashtirilgan xattiharakatlar dasturidan iborat hujjat. Aytaylik, xayolingizga juda zo‘r biznes-g‘oya kelib qoldi. Uni amalga oshirish uchun sizga mablag‘ kerak. Mablag‘ni bankdan yoki tanishlaringizni sherik qilib topishingiz mumkin. Ular mablag‘larini “quruq” so‘zga berishmaydi. Siz o‘z g‘oyangizni qog‘ozga tushirib, hisob-kitob qilib, haqiqatan foydali ekanligini isbotlashingiz kerak bo‘ladi. Bir so‘z bilan aytganda, biznes reja tuzishingiz, uning muvaffaqiyatli bo‘lishiga, avvalo, o‘zingiz ishonch hosil qilishingiz va sheriklaringizni ham ishontirishingiz lozim. Biznesreja, birinchi navbatda, tadbirkorning o‘zi uchun muhim.

Odatda, biznes reja:

- korxonaning qisqacha tavsifi;
- ishlab chiqariladigan tovar yoki xizmatning tavsifi;
- ishlab chiqarishni tashkil qilish va boshqarish tamoyillari;
- ishlab chiqarish xarajatlari, tushum, rejalashtirilgan foyda va uning taqsimoti;
- ishlab chiqariladigan tovar yoki xizmat bozorining tahlili;

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash

1. Tadbirkorlik deganda nimani tushunasiz?
2. Tadbirkorlik layoqati bor insonni tavsiflab bering.
3. Tadbirkorlar soni ko‘payib borayotganining sababi nimada deb o‘ylaysiz?

V. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a‘zolarini yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyga vazifani e‘lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

Maktab MMIBDO‘ _____ sana _____ 20__ yil

Sana: “ ” 20__-yil. Sinflar: _____ To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Shirkat

Mashg‘ulotning maqsadi:

Ta‘limiy: o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, iqtisodiy tafakkurni o‘stirish, iqtisodiy madaniyatni shakllantirish va dunyoqarashini kengaytirish, mustaqil fikr yuritib, jonajon O‘zbekistonimizning aqlli, dono, bilimga chanqoq farzandi bo‘lib voyaga yetkazish.

Tarbiyaviy: o‘quvchilarga iqtisodiy tarbiya berish, Vatanimizga mehr-muhabbat hislarini shakllantirish, mustaqil fikrlashga o‘rgatish, nutq madaniyatini o‘stirish, o‘z-o‘zini boshqarishga yo‘naltirish, hozirjavoblik, topqirlik xususiyatlarini rivojlantirish.

Rivojlantiruvchi: O‘zbekiston Respublikasida olib borilayotgan islohatlar, mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning ustivor yo‘nalishlariga muvofiq to‘garak a‘zolarini sifatli o‘qitish va tarbiyalash, mustaqil fikrlashga qodir bo‘lgan, hozirgi zamon bozor sharoitlarida ishni izchil tashkil eta oladigan, yuqori malakali raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash.

O‘quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Kommunikativ kompetensiyasi:

- o‘zaro muloqotda muomala madaniyatiga amal qilish;
- jamoaviy hamkorlikda ishlay olish, o‘z pozitsiyasini himoya qila olish;
- iqtisodiy bilim asoslariga oid umum tomonidan qabul qilingan iqtisodiy atamalar mazmunini bilish;
- iqtisodiy ta‘limga oid formulalarni tushuntira olish.

Matematik savodxonlik, fan va texnika yangiliklaridan xabardor bo‘lish

hamda foydalanish kompetensiyasi:

- shaxsiy, oilaviy, kasbiy va iqtisodiy rejalar tuza olish;
- ijtimoiy va iqtisodiy munosabatlarda hisob-kitob bilan ish yuritish;
- iqtisodiy jadvallar, grafiklar, diagramma, chizma va modellarni o‘qiy olish.

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi, amaliy, nazariy, aralash, noan‘aviy, ananaviy.

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suhbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, guruhlarda ishlash, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishlash, “kim epchil-u, kim chaqqon”, “ko‘rsam tezroq o‘rganaman” shu kabi metodlar.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid rasm, ko‘rgazmalar va tarqatma materiallar, o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Shirkat–birgalikda faoliyat ko‘rsatish maqsadida ikki va undan ortiq kishilarning mulki asosida tashkil qilingan va faoliyat natijasiga birgalikda to‘la javob beriladigan firma. Ma‘lumki, kattaroq miqyosdagi tadbirkorlikni tashkil qilish katta boshlang‘ich mablag‘ni talab qiladi. Buning uchun bir necha shaxslar yoki korxonalarining sherikchilikda ish ko‘rib, mol-mulklarini birlashtirishlariga to‘g‘ri keladi. Shu maqsaddasherikchilik firmalaritashkil qilinadi. Sherikchilik asosida tuzilgan firmaning tashkilotchilari uning ta‘sischilari deb ataladi. Ta‘sischilar firmaning boshlang‘ich kapitaliga — nizom jamg‘armasigao‘z pul mablag‘i va mol-mulki bilan hissa qo‘shadilar. Ta‘sischilar firmaning egalari hisoblanib, firmaning kundalik faoliyatida va uni boshqarishda bevosita qatnashmasliklari ham mumkin. Bunday faoliyat natijasidan olinadigan foyda ham, ko‘riladigan zarar ham ta‘sischilar o‘rtasida ta‘sis shartnomasida ko‘zda tutilgan, ma‘lum kelishilgan qoidaga ko‘ra taqsimlanadi.

Sherikchilik asosida tuzilgan firmalar faoliyatidan ko‘rilgan zarar ta‘sischilar tomonidan qanday qoplanishiga qarab turli xil nomlar bilan yuritiladi. Bunday firmalarning eng ko‘p tarqalgan turi – bu mas‘uliyati cheklangan jamiyat ko‘rinishidagi sherikchilik firmasidir. Agar ta‘sischilar ko‘rilgan zararni faqat firmani tashkil qilishda qo‘shgan hissalarini hajmidagina qoplasalar, bunday firma – mas‘uliyati cheklangan jamiyat deb ataladi. “Ltd” qo‘shimchasi, inglizcha “limited” (cheklangan) so‘zining qisqartmasi bo‘lib, odatda, mas‘uliyati cheklangan jamiyat nomiga qo‘shib yuritiladi. Mas‘uliyati cheklanmagan jamiyatning ta‘sischilari esa ko‘rilgan zararni to‘la hajmda birgalashib qoplashadi. Hatto zarurat tug‘ilganida, o‘z shaxsiy mulklarini sotib bo‘lsa-da, firma zararini qoplaydilar

Sherikchilik firmasi – ikki va undan ortiq shaxslarning (odam yoki korxonalarining) mablag‘lari asosida tashkil qilingan va ma‘lum kelishuv shartlari asosida egalik qilinadigan, boshqariladigan va faoliyat natijasiga javob beriladigan firma.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash

1. Firmalar qaysi xususiyatlariga qarab turlarga bo‘linadi?
2. Firmaning har bir turiga yashayotgan hududingizdan misol keltiring.
3. Har bir firma turining afzallik va kamchilik tomonlarini sanang.

V. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a‘zolarini yutuq va kamchiliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyga vazifani e‘lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

veb-saytimiz: **Zokirjon.com**

Zokirjon.com veb-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

+99890-530-00-68 nomerga telegramdan yozishingiz yoki telegramdan nza4567 izlab telegramga murojaat qilishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi.

Hujjat word variant doc formatda beriladi.

40 listdan iborat iqtidorli o'quvchilarga iqtisod fanidan 9-sinf o'quvchilarga 34 soatli to'garakni to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

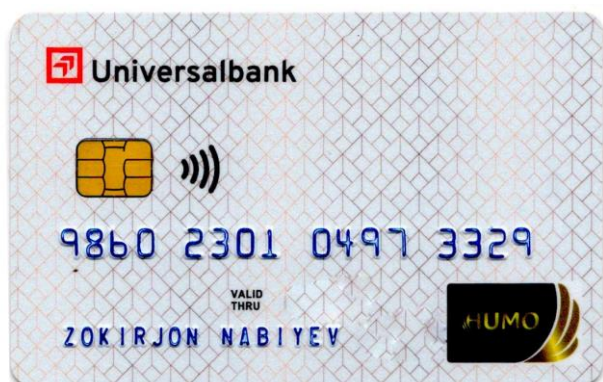

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To'liq holda olganingizdan so'ng:
Faqat o'zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo'ling!
Bizda maktablar uchun quydagi hujjatlar mavjud

- 1. 1-11-Sinflar uchun sinf soati ish reja va konspektlari**
- 2. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to'garak hujjatlari**
- 3. Sinf rahbar hujjatlari**
- 4. Metodbirlashma hujjatlari**
- 5. Ustama hujjatlari**
- 6. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar**
- 7. 1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
- 8. Maktab ish hujjatlari**
- 9. Direktor ish hujjatlari**
- 10. MMIBDO' ish hujjatlari**
- 11. O'IBDO' ish hujjatlari**
- 12. Psixolog hujjatlari**
- 13. Xotin-qizlar qo'mitasi ish hujjatlari**
- 14. Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
- 15. Besh tashabbus hujjatlari**
- 16. Ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar**